

**MEĐUNARODNI STANDARDNI BROJ IMENA (ISNI) U
KONTEKSTU NORMATIVNOG NADZORA**

**INTERNATIONAL STANDARD NAME IDENTIFIER (ISNI) IN THE
CONTEXT OF AUTHORITY CONTROL**

Danijela Getliher

Nacionalna i sveučilišna knjižnica u Zagrebu
dgetliher@nsk.hr

Ana Knežević Cerovski

Nacionalna i sveučilišna knjižnica u Zagrebu
acerovski@nsk.hr

UDK / UDC 025.4

Stručni rad / Professional paper

Primljeno / Received: 10. 1. 2014.

Sažetak

Međunarodni standardni broj imena (ISNI) nova je ISO norma, a služi za jedinstvenu identifikaciju javnih identiteta. Rad će predstaviti identifikator ISNI, načine njegove dodjele, sustav za ISNI i vrste članstva u ISNI-ju s naglaskom na suradništvo. Suradništvo je najzastupljenija vrsta članstva u svjetskim nacionalnim knjižnicama, a knjižnice ga ostvaruju članstvom u Virtualnoj međunarodnoj normativnoj bazi (VIAF).

VIAF i ISNI su dva različita, ali i komplementarna sustava koji surađuju i nadopunjuju se, značajno pridonose i proširuju koncepte univerzalnoga bibliografskoga nadzora i normativnog nadzora, povećavaju mogućnost jedinstvene identifikacije javnih identiteta, a zahvaljujući svojim infrastrukturama dugoročno pružaju mogućnost suradnje s drugim identifikacijskim sustavima.

Ključne riječi: ISNI, VIAF, identifikatori, normativni nadzor, univerzalni bibliografski nadzor

Summary

International Standard Name Identifier (ISNI) is a new ISO standard that identifies the public identities of contributors to creative works and those active in their distribution. The paper will present the ISNI identifier, the method of assigning the ISNI, ISNI system and membership types with detailed information for data contributors. Data contribution is the most common membership type for national libraries, which they realize through membership in the Virtual International Authority File (VIAF).

VIAF and ISNI are two different but complementary systems which collaborate and complement each other, and thus significantly contribute to and extend the concepts of universal bibliographic control and authority control, increase the possibility of identifying unique public identities and, thanks to its long-term infrastructure, provide opportunities for collaboration with other identification systems.

Keywords: ISNI, VIAF, identifiers, authority control, universal bibliographic control

1. Uvod

Normativni nadzor kao nadzor normiranih pojmova (za osobna imena, nazive korporativnih tijela ili geografska imena), zahvaljujući svojoj dosljednosti u strukturiranju podataka, pomaže korisnicima pri pronalaženju informacija. Stoga su prednosti normativnog nadzora točnost u pretraživanju, sustavna struktura uputnica za pomoć pri pretraživanju (varijantni oblici imena, naslova, predmeta itd.), poveznice na oblike imena u pojedinim izvorima podataka i prikaz međusobno povezanih djela.¹

Danas su IFLA-ina načela univerzalnoga bibliografskog nadzora za normativni nadzor, istovjetna s načelima bibliografskog nadzora: svaka zemlja je odgovorna za vlastite normirane odrednice (za osobna imena i nazive korporativnih tijela), nacionalni normativni zapisi svake zemlje trebaju biti dostupni svima te se iste odrednice moraju koristiti diljem svijeta.² O neraskidivoj vezi između normativnog i bibliografskog nadzora govori i Michael Gorman kada

---

¹ Tillett, Barbara. Virtual International Authority File : presentation by Barbara B. Tillett. // IMME IC4, 16 August 2006, Seoul, Korea [citirano: 2014-04-24]. Dostupno na: http://www.nl.go.kr/icc/download/060813_3.pdf

² Tillett, Barbara. Virtual'nyj međunarodnyj avtoritetnyj fajl = Virtual International Authority File = Virtual'nyj mižnarodnyj avtoritetnyj fajl. // 12. Međunarodnaja konferencija Krym 2005 "Biblioteki i informacionnye resursy v sovremennom mire nauki, kul'tury, obrazovanija i biznesa". Sudok : GPNTB Rossii, 2005 [citirano: 2014-04-24]. Dostupno na: <http://www.gpntb.ru/win/inter-events/crimea2005/disk/140.pdf>

navodi da su “normativni i bibliografski nadzor dvije strane istog novčića te da bibliografski nadzor ne može postojati bez normativnog nadzora”.³ U tom smislu teško je reći je li bibliografski nadzor nadređen normativnom ili obrnuto.

Stvaranjem normativnih baza nacionalnih i regionalnih knjižnica te njihovim povezivanjem u jedinstvenu bazu podataka i jedinstvenom identifikacijom autora, pridonosi se univerzalnom bibliografskom nadzoru na međunarodnoj razini. Od samih početaka postojanja knjižnica, identifikacija autora presudna je za njihovo učinkovito djelovanje.⁴ Ideja o međunarodnom identifikatoru autoriziranih podataka kao i o međunarodnoj virtualnoj normativnoj bazi unutar IFLA-e postoji još od 1970-ih. Potreba za međunarodnom virtualnom normativnom bazom pojavila se prvo kao ideja o jedinstvenoj međunarodnoj normativnoj bazi, a tek kasnije kao ideja o povezanim nacionalnim ili regionalnim normativnim podacima.⁵ Inicijativa za pokretanje razvoja identifikatora autoriziranih podataka ISADN (International Standard Authority Data Number = Međunarodni identifikator autoriziranih podataka) pojavljuje se 1979. godine.⁶ Radna skupina za Uvjete za funkcionalnost i obročivanje zapisa autoriziranih podataka (FRANAR), zbog nerješivih problema s dupliciranjem dodjela te brojnih administrativnih i drugih problema centraliziranog sustava,⁷ 2008. godine donijela je studiju o “izvodljivosti ISADN-a s preporukama da IFLA napusti zadatak definiranja tog identifikatora kako je bio izvorno zamišljen te da nastavi pratiti slična nastojanja u knjižničnom i drugim sektorima”.⁸

---

³ Gorman, Michael. Authority control in the context of bibliographic control in the electronic environment. // Authority control in organizing and accessing information : definition and international experience / ed. by Arlene G. Taylor, Barbara B. Tillett. Binghamton : The Haworth Information Press, cop. 2004. Str. 12.

⁴ Carpenter, Todd. Standards column – working to solve the problems of name authority – The International Standard Name Identifier and other projects. // Against the grain 21, 2(2009), Article 47, 81-83.

Dostupno i na: <http://docs.lib.purdue.edu/atg/vol21/iss2/47> [citirano: 2014-04-24].

⁵ Tillett, Barbara. Virtual'nyj međunarodnyj avtoritetnyj fajl = Virtual International Authority File = Virtual'nyj mižnarodnyj avtoritetnyj fajl. Navedeno djelo.

⁶ Tillett, Barbara. A review of the feasibility of an International Standard Authority Data Number (ISADN) / prepared for the IFLA Working Group on Functional Requirements and Numbering of Authority Records, edited by Glenn E. Patton, 1 July 2008; approved by the Standing Committee of the IFLA Cataloguing Section, 15 September 2008. [citirano: 2014-05-16]. Dostupno na: <http://www.ifla.org/VII/d4/franar-numbering-paper.pdf>

⁷ Isto.

⁸ Willer, Mirna; Marijana Tomić. Kataložna pravila i praksa u zemljama jugoistočne Europe [citirano: 2014-05-16]. // Organizacija znanja 14, 4(2009). Dostupno na: http://home.izum.si/COBISS/OZ/2009_4/html/clanek_07.html

U posljednjih desetak godina, pojavili su se i mnogi drugi pokušaji identificiranja autora: Elsevierov Researcher ID, Scopusov Author ID, ORCID, ArXiv Author ID itd. Usko područje koje pokrivaju, nedostatak dobro razvijene infrastrukture koja bi ih podržala, mogućnost dupliciranja zapisa za istog autora, smanjen opseg podataka koji pružaju i zahtjevniji postupci pretraživanja, onemogućili su njihovo proširenje na globalnu identifikaciju autora. Naime, informacijske tehnologije nisu bile jedini preduvjet da bi identifikator za autore mogao zaživjeti.

Konačno stvaranje Virtualne međunarodne normativne baze VIAF (Virtual International Authority File)⁹ omogućilo je, ali i potenciralo i drugi korak normativnog nadzora – jedinstvenu i nedvosmisleni identifikaciju javnih identiteta (fizičkih i pravnih osoba, pseudonima i korporativnih tijela) koji na bilo koji način sudjeluju u stvaranju djela. Upravo zato je identifikator ISNI (International Standard Name Identifier = Međunarodni standardni identifikator imena), koristeći infrastrukturu godinama građenih sustava normativnih baza, postigao univerzalnost i rasprostranjenost. Prema Martinu Fenneru, jedinstveni identifikator autora sam po sebi, bez povezanosti s biografskim i bibliografskim podacima, ima ograničenu vrijednost.¹⁰

U svjetlu normativnog nadzora, ISNI i VIAF su dva međunarodna sustava koji djeluju u međuovisnosti: ISNI-jev nastanak i održivost ne bi bio moguć bez VIAF-a, a VIAF-ova kvaliteta raste primjenom ISNI-ja. Njihova je pak dodatna vrijednost u povezanosti normativnih i bibliografskih podataka.

2. ISNI kao identifikator javnih identiteta

ISNI (International Standard Name Identifier = Međunarodni standardni identifikator imena)¹¹ je identifikator koji služi za jedinstvenu identifikaciju javnih identiteta (fizičkih i pravnih osoba, pseudonima, korporativnih tijela itd.)¹² koji sudjeluju u stvaranju, proizvodnji, upravljanju i raspačavanju kreativnih medijskih sadržaja kao što su knjige, časopisi, umjetnine, TV programi itd.

---

⁹ VIAF [citirano: 2014-02-13]. Dostupno na: <http://viaf.org/>

¹⁰ Fenner, Martin. Author identification overview [citirano: 2014-04-24]. // Library ideas 18(2011). Dostupno na: <http://libreas.eu/ausgabe18/texte/03fenner.htm>

¹¹ ISNI [citirano: 2014-02-13]. Dostupno na: <http://www.isni.org/>

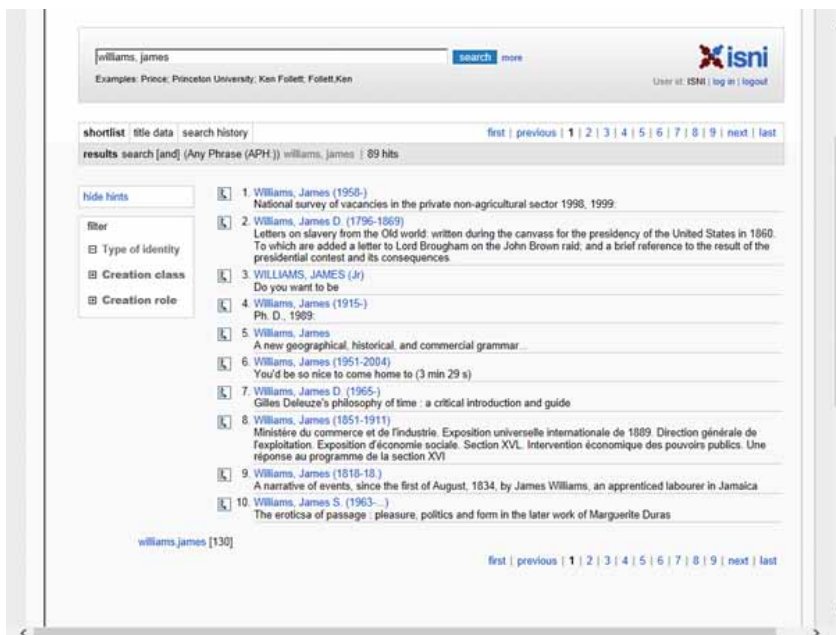
¹² Autori, skladatelji, umjetnici, pjevači, stvaratelji, znanstvenici, proizvođači, nakladnici, prevoditelji, ilustratori, urednici, agregatori itd.

Sam po sebi identifikator ISNI ne nosi značenje, a sastoji se od šesnaest znamenki raspoređenih u četiri skupine od po četiri znamenke međusobno odvojene razmakom. Posljednja, šesnaesta znamenka je kontrolna. Jednom dodijeljen, javno je dostupan sa svojim osnovnim metapodacima na mrežnoj stranici <http://www.isni.org> ili na SRU API-ju (pretraživanje aplikacijskoga programskog sučelja pomoću URL-a). Svaki dodijeljeni ISNI dostupan je kao trajni URI u obliku npr., isni-uri.oclc.nl/isni/0000000134596520, a uskoro i u obliku isni.org/isni/0000000134596520 (npr.).

Iako su dva osnovna područja interesa sustava ISNI glazbenici i znanstvenici, upotrebljavaju ga i društva za zaštitu autorskih prava, baze podataka znanstvenika, glazbena i knjižna industrija, komercijalne organizacije, knjižnice i druge kulturne ustanove. Ovaj identifikator služi za jedinstvenu identifikaciju javnih identiteta, razlikovanje autora s istim ili sličnim imenom i prezimenom, razmjenu podataka u knjižnicama i arhivima, precizna pretraživanja na mreži i u bazama podataka, upravljanje autorskim pravima izvan granica zemlje i u digitalnom okruženju, povezivanje normativnih zapisa više ustanova itd. Jedinstvenost identifikacije autorstva pomoću identifikatora ISNI i njegova upotrebljivost u nacionalnim normativnim i drugim bazama podataka, odražava se u njegovom nedvosmislenom razlikovanju javnih identiteta s istim ili sličnim imenom koje ne može biti prikazano u OPAC-u ili postignuta u bibliografskim i normativnim zapisima knjižnica.¹³ Tako npr., rezultat pretraživanja prema autoru Williams, James u bazi VIAF za rezultat ima djelomično (npr., Williams, William, McWilliams), a u Bazi ISNI-ja potpuno podudaranje s izvornom vrijednošću pretraživanja (samo rezultate Williams, James); u VIAF-u 403, a u Bazi ISNI-ja 89 rezultata, dok u normativnim bazama knjižnica postoji mogućnost izrade više normativnih zapisa za jednog autora.

---

¹³ Hakala, Juha. International Standard Name Identifier : an introduction [citirano: 2014-05-16]. Dostupno na: <http://metadaten-twr.org/2010/02/03/international-standard-name-identifier-an-introduction/comment-page-1/>

Slika 1. Rezultat pretraživanja prema autoru *Williams, James* u Bazi ISNI-ja

Sustav je 2010. godine osnovao konzorcij udruženja CISAC, CENL (Francuska nacionalna knjižnica i Britanska knjižnica), IFRRO, IPDA, OCLC i ProQuest. Rad sustava je propisan normom ISO 27729, objavljenom 2012. godine. Nadležna organizacija je Međunarodna agencija za ISNI (ISNI International Agency (ISNI-IA))¹⁴ sa sjedištem u Londonu pri EDItEUR-u,¹⁵ krovnom udruženju za još druga dva međunarodna identifikacijska sustava – ISBN i ISTC. Osim Međunarodne agencije za ISNI, sustav čine Agencija za dodjelu pri Međunarodnoj agenciji za ISNI, Tim za kvalitetu koji čine Nacionalna knjižnica Francuske i Britanska knjižnica, zatim registracijske agencije, članice i suradnici. Osnovni proizvodi, koji su ujedno i usluge sustava, jesu Baza ISNI-ja i identifikator ISNI.

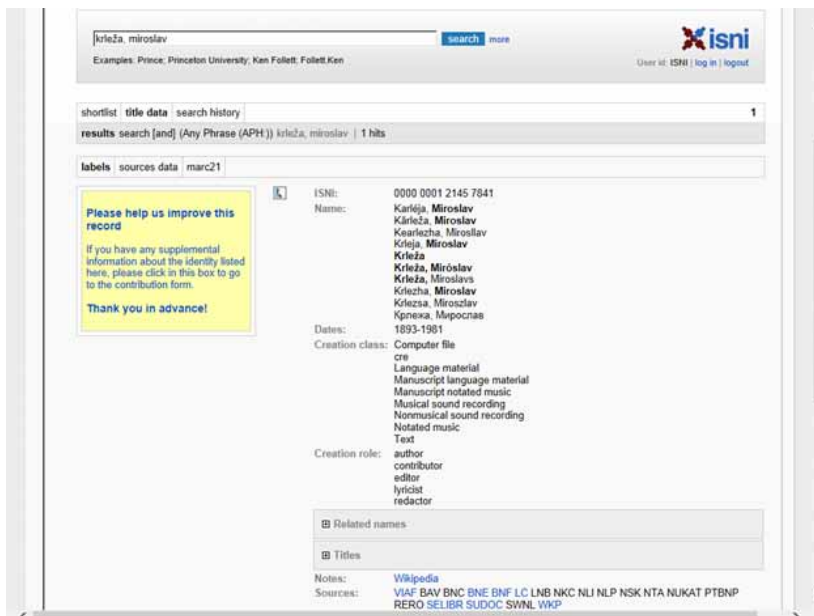
¹⁴ About ISNI International Agency [citirano: 2014-02-13]. Dostupno na: <http://www.isni.org/about>

¹⁵ EDItEUR [citirano: 2014-02-13]. Dostupno na: <http://www.editeur.org/>

2.1 Baza ISNI-ja

Baza ISNI-ja¹⁶ izgrađena je na temelju stotinjak svjetskih baza: društava za upravljanje autorskim pravima, stručnih društava, enciklopedija, znanstvenih i trgovačkih organizacija te najveće knjižnice koje sudjeluju u VIAF-u. Temelji se na povezivanju pomoću odgovarajućih algoritama, a sadrži 17,6 milijuna normativnih zapisa, od čega 6,9 milijuna zapisa s javno dostupnim ISNI-jem.

Zapisi se sastoje od RDF tripleta i dostupni su pomoću trajnih URI-ja. Osnovni elementi zapisa jesu: ISNI, ime i varijante imena, datum rođenja i smrti, mjesto rođenja i smrti, spol, nacionalnost, lokalni identifikator, identifikator izvora, instrument i glas,¹⁷ klasifikacija autorstva (autor, skladatelj, pjevač itd.), suautor, organizacijska udruženja, nakladnik, izvor podatka (naslov) itd.

Slika 2. Zapis u Bazi ISNI-ja za osobno ime Miroslav Krleža

¹⁶ ISNI search [citirano: 2014-02-13]. Dostupno na: <http://www.isni.org/search>

¹⁷ Vrsta pjevačkog glasa prema klasifikaciji pjevačkih glasova (npr., tenor, sopran, bas, alt itd.).

2.2 Dodjela ISNI-ja

Tri su vrste članstva u ISNI-ju: suradnik, član i registracijska agencija. ISNI može dobiti pojedinac posredstvom registracijske agencije, a članovi i suradnici skupnim unosom u bazu ISNI. Pojedinačnim zahtjevima upućenim registracijskoj agenciji ISNI se dodjeljuje uvijek, no javnim identitetima čiji su zapisi dostavljeni skupnim unosom u bazu ISNI-ja, samo kada postoji visoka razina sigurnosti i podudarnosti, odnosno kada su podaci potpuni i kada dolaze iz barem dva neovisna i pouzdana izvora. Visoka razina sigurnosti postiže se podudaranjem novog imena s postojećim imenima u bazi podataka.

Suradnici u ISNI-ju su ustanove i repozitoriji iz različitih područja, knjižnice (34 knjižnice posredstvom VIAF-a), društva za kolektivno ostvarivanje autorskih prava, baze podataka znanstvenika, glazbena i knjižna industrija.¹⁸ Oni ustupaju svoje podatke Bazi ISNI-ja i izravno surađuju s Agencijom za dodjelu. Omogućen im je skupni unos, dodavanje novih, ispravljanje i nadopuna postojećih zapisa te primanje izvještaja o novim dodjelama. Suradnici ne plaćaju naknadu, no ne mogu utjecati na dodjelu ISNI-ja niti zahtijevati pojedinačne dodjele.

Članovi, uz određenu godišnju naknadu, imaju omogućen jedan redovni i jedan dodatni skupni unos, dodavanje 100 novih ISNI-ja uz dodatnu naknadu, pristup cijeloj Bazi ISNI-ja i izravno održavanje zapisa. Na taj im je način omogućeno povećanje kvalitete zapisa i postizanje većeg postotka dodjele ISNI-ja, no dodjele i dalje ovise o podudarnostima potrebnim za dodjelu.

Trenutačno je osam članova ISNI-ja,¹⁹ od kojih su samo dvije knjižnice: Nacionalna knjižnica Finske i Nacionalna knjižnica Novog Zelanda, a Nacionalna knjižnica Novog Zelanda je jedina knjižnica koja je istovremeno članica i VIAF-a i ISNI-ja.

Registracijska agencija može postati svaki poslovni subjekt čije je područje interesa istovjetno s ISNI-jevim, neovisno o tome odnosi li se na zemljopisno područje ili tržište kao što su npr., glazbena industrija ili proizvodnja knjiga. Registracijska agencija okuplja društva za kolektivno ostvarivanje autorskih prava, javnu administraciju, muzeje, arhive, knjižnice, glazbenike itd. Registracijske agencije imenuje Međunarodna agencija za ISNI. Osim za svoje potrebe, osiguravaju sve usluge i rješavaju sve upite vezane uz ISNI svim korisnicima, imaju neograničen pristup cijeloj Bazi ISNI-ja i jedine su

---

¹⁸ Data Contributors [citirano: 2014-02-13]. Dostupno na: <http://www.isni.org/content/data-contributors>

¹⁹ ISNI Members [citirano: 2014-02-13]. Dostupno na: <http://www.isni.org/content/isni-members>

ovlaštene za izdavanje ISNI-ja. Ovo je po hijerarhiji najviša razina članstva te registracijske agencije, uz najveće ovlasti, plaćaju i najvišu godišnju naknadu.

Tri su registracijske agencije: Bowker, Ringgold i Nacionalna knjižnica Francuske.²⁰ Bowker je pružatelj pomagala i proizvoda za upravljanje bibliografskim podacima o objavljenim djelima za tržište knjiga, a Ringgold okuplja i identificira svjetske ustanove i konzorcije koji kupuju znanstvene, akademske i online sadržaje dodjeljujući im jedinstveni identifikator za ustanovu. Nacionalna knjižnica Francuske jedina je nacionalna knjižnica koja ima ulogu Registracijske agencije. Registracijska agencija postala je u siječnju 2014. godine. Osiguravajući potpunu pokrivenost glavnoga kataloga Nacionalne knjižnice Francuske identifikatorom ISNI ima namjeru poboljšati pouzdanost identifikacije svih osoba i organizacija koje su vezane s građom koja joj se dostavlja kao obvezni primjerak te koja je pohranjena i katalogizirana u Knjižnici.²¹

3. VIAF

Dodjela ISNI-ja za većinu knjižnica ostvaruje se članstvom u VIAF-u te tako knjižnice posredno postaju suradnici ISNI-ja.

VIAF (Virtual International Authority File = Virtualna međunarodna normativna baza)²² je sustav virtualnoga povezivanja nacionalnih normativnih podataka za osobna imena, nazive korporativnih tijela i geografska imena. Projekt su 2003. godine započele Kongresna knjižnica i Njemačka nacionalna knjižnica u suradnji s OCLC-jem. Francuska nacionalna knjižnica pridružila se projektu 2007. godine, a kasnije se pridružuju i brojne druge knjižnice. Godine 2012. VIAF postaje servis OCLC-ja. Krug članica VIAF-a širio se vrlo brzo i trenutačno broji 34 ustanove, uključujući 23 nacionalne knjižnice odgovorne za izradu normativnih zapisa. Broj normativnih zapisa u VIAF-u iznosi 33 milijuna, od kojih se većina, odnosno 26,4 milijuna, odnosi na osobna imena, a povezani su sa 107 milijuna bibliografskih zapisa. Ima više od milijun korisnika godišnje.²³

---

²⁰ ISNI Registration Agencies [citirano: 2014-02-13]. Dostupno na: <http://www.isni.org/content/isni-registration-agencies>

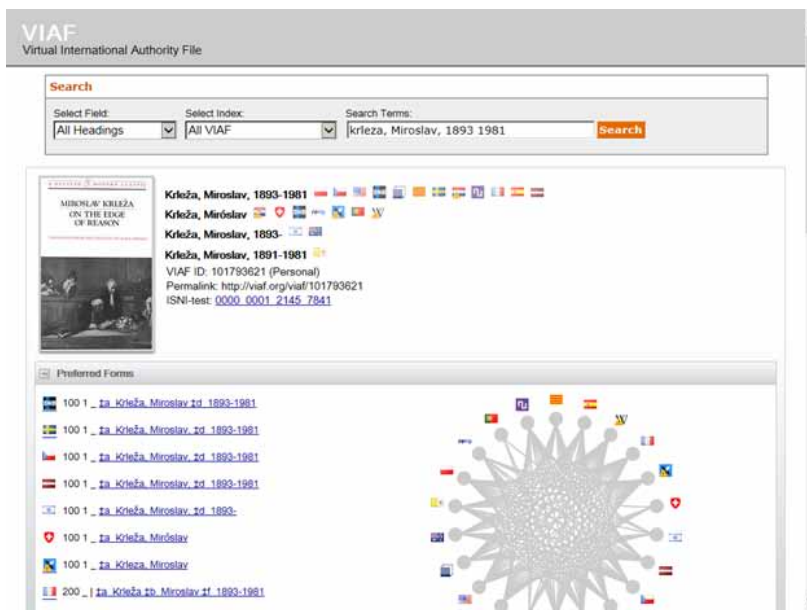
²¹ The National library of France becomes ISNI Registration agency : for a persistent identification of persons and organizations [citirano: 2014-02-13]. Dostupno na: http://www.bnf.fr/documents/cp_bnf_isni_en.pdf

²² VIAF [citirano: 2014-02-13]. Dostupno na: <http://viaf.org/>

²³ 2013 Annual Report to VIAF Council [citirano: 2014-04-10]. Dostupno na: <http://www.oclc.org/content/dam/oclc/events/2013/viaf-council/OCLC-2013-VIAF-Annual-Report-to-VIAF-Council.docx>

VIAF svojim softverom pomoću algoritama traži podudaranja zapisa i spaja podatke stvarajući VIAF klustere. VIAF klasteri i svi dostavljeni normativni zapisi javno su dostupni u VIAF-u,²⁴ te su uspostavljene poveznice s WorldCatom, drugim servisom OCLC-a koji kao skupni svjetski katalog okuplja 300 milijuna bibliografskih zapisa iz 72.000 knjižnica, i Wikipedijom.

VIAF zapis sadrži identifikacijski (ID) broj normativne baze podataka i usvojenju autorsku odrednicu svih izvora, čime se upućuje i na izvorne zapise u normativnim bazama podataka. Spajanje sličnih zapisa temelji se na podudaranju jakih (eng. strong points), umjerenih (eng. moderate points) i slabih atributa (eng. weak points). Jaki atributi za podudaranje su naslovi, ISBN-i, godine rođenja i smrti i autori. Umjereni atributi su nakladnici, predmetno područje ili uloga osobe (npr., ilustrator, skladatelj), a slabi atributi npr., jezik i zemlja objavljivanja.²⁵

Slika 3. Klaster u VIAF-u za osobno ime Miroslav Krlježa

²⁴ VIAF [citirano: 2014-02-13]. Dostupno na: <http://www.viaf.org/viaf/data/>

²⁵ VIAF (Virtual International Authority File) : Linking Die Deutsche Bibliothek and Library of Congress name Authority Files / ed. By Rick Bennet. 72nd IFLA General Conference and Council. Seoul, 2006. [citirano: 2014-02-13]. Dostupno na: <http://citeseerx.ist.psu.edu/viewdoc/download?doi=10.1.1.150.5328&rep=rep1&type=pdf>

Ciljevi VIAF-a jesu: uključivanje normativnih zapisa različitih knjižnica u besplatnu, javno dostupnu uslugu na internetu koja poboljšava identificiranje autora i korporativnih tijela; povezivanje normativnih zapisa nacionalnih knjižnica pomoću VIAF-ovih ID-ova i URI-ja; jeftinija izrada normativnih zapisa; stvaranje klastera, odnosno povezanih zapisa koji proširuju koncepte univerzalnoga bibliografskog nadzora; omogućivanje koegzistencije nacionalnih i regionalnih inačica u normativnom obliku; podržavanje potrebe za različitim oblicima u preferiranim jezicima; sudjelovanje u razvijanju semantičkog weba, olakšavanje razmjene normativnih zapisa.²⁶

Nacionalna i sveučilišna knjižnica u Zagrebu je potpisivanjem ugovora s OCLC-jem u svibnju 2013. postala članica VIAF-a. Time je normativna baza NSK, s približno 440.000 autorskih normativnih zapisa, od prosinca 2013. dostupna u VIAF-u, a broj zapisa se redovitim mjesečnim ažuriranjima neprestano povećava. Sudjelovanjem u virtualnome međunarodnom skupnom katalogu normiranih podataka, Nacionalna i sveučilišna knjižnica omogućila je dostupnost svojih podataka u globalnom okruženju, te time promovira svoj katalog na međunarodnoj razini, čime pridonosi ugledu čitavoga hrvatskog knjižničarstva.

Ciljevi članstva NSK u VIAF-u su sudjelovanje u međunarodnoj razmjeni normativnih zapisa, snižavanje cijene izrade zapisa, učinkovitiji međunarodni bibliografski i normativni nadzor, prikaz podataka u obliku, jeziku i pismu koji knjižnica koristi.

3.1 Dodjela ISNI-ja članstvom u VIAF-u

VIAF i ISNI su dvije komplementarne baze koje se međusobno nadopunjuju i surađuju. VIAF sadrži cjelovite normativne baze svojih članova čije nacionalne normativne zapise spaja u jedinstvene i upotpunjene normativne zapise-klasterne. ISNI identificira samo jedan element takvog zapisa – normativnu odrednicu za osobno ime ili naziv korporativnog tijela tako da jedanput mjesečno preuzima značajne podatke iz VIAF-a i izrađuje poveznice i s ostalim izvorima, čime se osigurava platforma za unakrsno povezivanje domena. Dvije baze surađuju tako da ISNI od Tima za VIAF dobiva stručne savjete vezane uz normativne datoteke, a ISNI VIAF-u šalje klasterne kojima je dodijeljen ISNI kao i obavijesti o pogreškama u zapisima.

---

²⁶ Tillett, Barbara. Virtual 'nyj međunarodnyj avtoritetnyj fajl = Virtual International Authority File = Virtual 'nyj mižnarodnyj avtoritetnyj fajl. Navedeno djelo.

Javni identiteti koji imaju zapise u nacionalnim normativnim bazama, članstvom u VIAF-u ISNI dobivaju besplatno, postupno i selektivno. ISNI u VIAF-u dobivaju oni javni identiteti čiji normativni zapisi imaju razinu podudarnosti potrebnu za dodjelu, tj. podudarnost s normativnim zapisima još dviju knjižnica koje su članice VIAF-a. ISNI neće biti dodijeljen onim javnim identitetima čiji normativni zapisi ne postignu razinu podudarnosti potrebnu za dodjelu.

Do sada je ISNI dodijeljen za 40 posto zapisa preuzetih iz VIAF-a. Dodijeljeni ISNI-ji dostupni su u VIAF-ovoj i ISNI-jevoj bazi podataka, WorldCatu, a počele su ih u svoje normativne zapise uvrštavati i nacionalne knjižnice. Format MARC21 koristi polje 024, a UNIMARC polje 010 za unos ISNI-ja. Npr.:

```
MARC21 024 7# $a1234567891011213 $2 isni  
UNIMARC 010$a1234567891011213
```

Za sada je samo Nacionalna knjižnica Francuske, kao dio Tima za kvalitetu ISNI-ja, integrirala ISNI u svoje zapise automatski pomoću sustava ISNI.

Iako se za sada članstvom u VIAF-u ne dobiva povratna informacija o dodjeli ISNI-ja i ne postoji mogućnost ciljanog podizanja kvalitete zapisa kako bi se povećao broj dodjela, u skorju budućnosti će Tim za kvalitetu ISNI-ja izravno obavještavati pojedinačne članice VIAF-a o greškama u VIAF klasterima.

Normativna baza NSK od ukupno 440.000 autorskih normativnih zapisa (305.484 za strane autore i 134.516 za hrvatske autore) sadrži 46.524 stranah i 3.374 hrvatskih autorskih normativnih zapisa kojima je dodijeljen ISNI. Dodijeljeni ISNI-ji dostupni su za sada samo u VIAF-ovoj i ISNI-jevoj bazi podataka. U planu je impementacija ISNI-ja u normativnu bazu Nacionalne i sveučilišne knjižnice u Zagrebu.

4. Zaključak

Identifikatori već više od četiri desetljeća olakšavaju rad knjižnica, skupnih kataloga, nakladnika, pretplatničkih kuća, dobavljača, pošti, organizacija za zaštitu autorskih prava itd. Ulaskom u digitalno doba potreba za različitim identifikatorima raste, a mogućnosti razvoja međunarodnih baza podataka su sve veće.

U nizu identifikatora novoga naraštaja, ISNI je jedan od identifikatora koji je uspio na globalnom planu zadovoljiti potrebu identifikacije javnih identiteta. Ovaj identifikator služi za razlikovanje autora, razmjenu i povezivanje

podataka, precizna pretraživanja, upravljanje autorskim pravima itd. ISNI-ju se kao identifikatoru smiješi svjetla budućnost, on će prema Juhi Hakala “biti dovoljno pomagalo za razlikovanje imena osiguravajući globalno jedinstven i dosljedan identifikator”.²⁷

Od tri ponuđena načina primjene, tj. dodjele identifikatora ISNI suradničtvom, članstvom ili osnivanjem registracijske agencije, knjižnicama je najprihvatljivije suradništvo koje ostvaruju članstvom u VIAF-u. Tako knjižnice postaju suradnici u ISNI-ju, a javni identiteti čiji se normativni zapisi nalaze u VIAF-u, ISNI dobivaju besplatno. Očekuje se razvoj sustava i novi načini suradnje te da će Nacionalna knjižnica Francuske kao registracijska agencija postati krovna ustanova za dodjelu ISNI-ja za potrebe knjižnica, tj. njihovih normativnih baza.

Razvoj informacijske tehnologije omogućio je povezivanje normativnih baza i identifikatora na nov način te tako povećao funkcionalnost univerzalnoga bibliografskog nadzora. Izgradnja VIAF-ove i ISNI-jeve infrastrukture, kao i činjenica da tri identifikacijska sustava ISNI, ISBN i ISTC djeluju pod istom krovnom organizacijom, ukazuju na činjenicu da je samo pitanje vremena ostvarenje mreže koja će povezivati sve razine identifikacije djela (zbirka, djelo, manifestacija, autor, sastavni dijelovi itd.) te postati temelj za izgradnju semantičkog weba.²⁸

LITERATURA

2013 Annual report to VIAF Council [citirano: 2014-04-10]. Dostupno na: <http://www.oclc.org/content/dam/oclc/events/2013/viaf-council/OCLC-2013-VIAF-Annual-Report-to-VIAF-Council.docx>

About ISNI International Agency [citirano: 2014-02-13]. Dostupno na: <http://www.isni.org/about>

Carpenter, Todd. Standards column – working to solve the problems of name authority – The International Standard Name Identifier and other projects. // *Against the Grain* 21, 2(2009), Article 47, 81-83.

Dostupno i na: <http://docs.lib.purdue.edu/atg/vol21/iss2/47> [citirano: 2014-04-24].

Data contributors [citirano: 2014-02-13]. Dostupno na: <http://www.isni.org/content/data-contributors>

---

²⁷ Hakala, Juha. International Standard Name Identifier : an introduction. Navedeno djelo.

²⁸ VIAF (Virtual International Authority File) : Linking Die Deutsche Bibliothek and Library of Congress name Authority Files. Navedeno djelo.

Fenner, Martin. Author identification overview [citirano: 2014-04-24]. // Library ideas 18(2011). Dostupno na: <http://libreas.eu/ausgabe18/texte/03fenner.htm>

Gorman, Michael. Authority control in the context of bibliographic control in the electronic environment. // Authority control in organizing and accessing information : definition and international experience / ed. by Arlene G. Taylor, Barbara B. Tillett. Binghamton : The Haworth Information Press, cop. 2004. Str. 11-22.

Hakala, Juha. International Standard Name Identifier : an introduction [citirano: 2014-05-16]. Dostupno na: <http://metadaten-twr.org/2010/02/03/international-standard-name-identifier-an-introduction/comment-page-1/>

ISNI Members [citirano: 2014-02-13]. Dostupno na: <http://www.isni.org/content/isni-members>

ISNI Registration Agencies [citirano: 2014-02-13]. Dostupno na: <http://www.isni.org/content/isni-registration-agencies>

The National library of France becomes ISNI Registration agency : for a persistent identification of persons and organizations [citirano: 2014-02-13]. Dostupno na: http://www.bnf.fr/documents/cp_bnf_isni_en.pdf

Tillett, Barbara. A review of the feasibility of an International Standard Authority Data Number (ISADN) / prepared for the IFLA Working Group on Functional Requirements and Numbering of Authority Records, edited by Glenn E. Patton, 1 July 2008; approved by the Standing Committee of the IFLA Cataloguing Section, 15 September 2008. [citirano: 2014-05-16]. Dostupno na: <http://www.ifla.org/VII/d4/franar-numbering-paper.pdf>

Tillett, Barbara. Virtual International Authority File : presentation by Barbara B. Tillett. // IMME IC4, 16 August 2006, Seoul, Korea [citirano: 2014-04-24]. Dostupno na: http://www.nl.go.kr/icc/download/060813_3.pdf

Tillett, Barbara. Virtual'nyj meždunarodnyj avtoritetnyj fajl = Virtual International Authority File = Virtual'nyj mižnarodnyj avtoritetnyj fajl. // 12. Meždunarodnaja konferencija Krym 2005 "Biblioteki i informacionnye resursy v sovremennom mire nauki, kul'tury, obrazovanija i biznesa". Sudok : GPNTB Rossii, 2005 [citirano: 2014-04-24]. Dostupno na: <http://www.gpntb.ru/win/inter-events/crimea2005/disk/140.pdf>

VIAF (Virtual International Authority File) : Linking Die Deutsche Bibliothek and Library of Congress name Authority Files / ed. By Rick Bennet. 72nd IFLA General Conference and Council. Seoul, 2006. [citirano: 2014-02-13]. Dostupno na: <http://citeseerx.ist.psu.edu/viewdoc/download?doi=10.1.1.150.5328&rep=rep1&type=pdf>

Willer, Mirna; Marijana Tomić. Kataložna pravila i praksa u zemljama jugoistočne Europe [citirano: 2014-05-16]. // Organizacija znanja 14, 4(2009). Dostupno na: http://home.izum.si/COBISS/OZ/2009_4/html/clanek_07.html